

(Службени гласник Босне и Херцеговине бр. 16/02)

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на сједници Дома народа, одржаној 25. јуна 2002.године, и на сједници Представничког дома, одржаној 3. јула 2002.године, усвојила је

ЗАКОН О СУДУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ОПШТИ ДИО

Члан 1. Оснивање

1. Да би се осигурало ефикасно остваривање надлежности државе Босне и Херцеговине и поштовање људских права и владавине закона на њеној територији, оснива се Суд Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд).
2. Сједиште Суда је у Сарајеву.

Члан 2. Састав Суда

Суд сачињава 15 судија.

Члан 3. Услови за обављање функције

1. За судију Суда именује се држављанин Босне и Херцеговине који је дипломирани правник и има положен правосудни испит и искуство у раду у правосудним тијелима или адвокатској канцеларији у трајању од најмање десет година.
2. Изузетно, за судију Суда може бити именован доцент или професор са једног од правних факултета Босне и Херцеговине из предмета кривично право или кривично процесно право, грађанско право или грађанско процесно право, односно управно право, привредно право или породично право.

Члан 4. Избор судија

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине бира судије Суда на приједлог Комисије за именовање судија Суда.

Члан 5. Комисија за именовање судија Суда

1. Комисију за именовање судија Суда сачињава 6 чланова који су држављани Босне и Херцеговине. Чланови Комисије су предсједник и два замјеника предсједника Уставног суда Босне и Херцеговине, предсједник и замјеник Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине и предсједник Врховног суда Републике Српске.
2. Предсједник Комисије бира се на конституирајућој сједници.
3. Сва остала питања уређују се Пословником о раду Комисије. Пословник о раду се доноси на првој сједници Комисије која се одржава у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.
4. Комисија може вршити и друге функције које су утврђене законом Босне и Херцеговине.

Члан 6. Трајање функције

Именоване судије обављају судијску функцију до доби од 70 година, ако не наступе околности предвиђене чланом 7.

Члан 7. Мандат судија

1. Судији функција престаје:

- а) истеком периода на који је именован према члану 65.;
- б) подношењем оставке, што потврђује Суд на општој сједници;
- ц) трајним губљењем способности да врши функцију судије због болести, инвалидности или здравствених тешкоћа, а на основу мишљења надлежне љекарске комисије и одлуке Суда на општој сједници;
- д) смјењивањем са функције од стране Парламента, а на приједлог опште сједнице Суда.

Члан 8. Нespoјивост функција и имунитет

1. Судијска функција је неспојива са другом јавном или приватном службом. Судија Суда, као ни кандидат за судију Суда, не може обављати послове у органима странке, политичких удружења или фондација које су повезане са странком, нити може бити укључен у било какву политичку или страначку активност јавног карактера. Изузетак од овог правила чини наставнички и научно-истраживачки рад у области права.

2. Судија Суда не може бити кривично гоњен, испитиван, задржан, ухапшен нити му се може судити за мишљење које је изразио или за одлуку коју је донио у вршењу овлаштења која има у оквиру своје функције.

Члан 9. Језик

1. У поступку пред Судом и у обраћању Суда са странкама у употреби су службени језици Босне и Херцеговине - босански, хрватски и српски језик, те оба писма - латинично и ћирилично писмо. Учесници у поступку имају право употребљавати било који од службених језика и писама у свим радњама поступка.

2. Окривљени може у кривичном поступку употребљавати свој језик у било којој радњи тог поступка. Ако се поступак води на језику који окривљени не зна, осигураће се усмено превођење које обавља службени тумач. Окривљени ће се поучити о праву на превођење и тог се права може одрећи ако зна језик на коме се води поступак. У записнику ће се забиљежити да је учеснику дата поука, као и његова изјава.

Члан 10. Пословник Суда

1. Пословником Суда уређују се поступци пред свим одјељењима Суда у оној мјери у којој нису уређени законима на које се у овом закону упућује. Код вођења поступка поштују се основни принципи предвиђени овим законом.

2. Пословник Суда објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан 11. Буџет Суда

1. Суд има свој буџет, који је саставни дио Буџета Босне и Херцеговине.

2. Предсједник Суда је задужен, уз помоћ генералног секретара, за припрему и извршавање Буџета Суда.

Члан 12. Пуномоћници

1. Да би се пуномоћник појавио, односно поступао пред Судом, мора бити уписан у именик адвоката надлежног тијела у Босни и Херцеговини признатог од стране Суда.
2. Суд може у сваком појединачном случају посебно дозволити поступање пред Судом пуномоћнику који не испуњава услове из претходног става.
3. Пословником Суда утврђује се поступак за посебно поступање пуномоћника, као и за признавање тијела које издаје дозволе за адвокате.
4. Пословником Суд одређује услове и начин обављања рада свих пуномоћника у поступку пред Судом, нарочито укључујући право да, по сопственој оцјени, изрекне санкцију пуномоћнику у поступку пред Судом.
5. Санкције из претходног става могу укључити суспензију или укидање дозволе за рад пред Судом као и сваку другу санкцију утврђену законом и Пословником суда.

НАДЛЕЖНОСТ

Члан 13. Кривична надлежност

1. Суд је надлежан за кривична дјела утврђена законом државе Босне и Херцеговине кад се тим законом одређује надлежност Суда за та кривична дјела.
2. У надлежности Суда је такође да:
 - а) заузима коначан и обавезујући став везан за провођење закона државе и међународних уговора на захтјев било којег суда ентитета или било којег суда Брчко Дистрикта којем је повјерено провођење закона државе;
 - б) одлучује о питањима која се тичу провођења међународних и међуентитетских кривичних прописа, укључујући и односе са Интерполом и другим међународним полицијским органима, те укључујући трансфер осуђеног лица, изручење и предају лица по захтјеву било којег органа на подручју Босне и Херцеговине, друге државе, односно међународног суда или трибунала;
 - ц) рјешава сукоб надлежности између судова из Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске, и судова ентитета и судова Брчко Дистрикта;
 - д) одлучује о понављању кривичног поступка за кривична дјела предвиђена законима државе Босне и Херцеговине.

Члан 14. Управна надлежност

1. Суд је надлежан да одлучује по тужбама против коначних управних аката, односно када се ради о управној шутњи, институција Босне и Херцеговине и њених тијела, јавних агенција, јавних корпорација, институција Брчко Дистрикта и других организација утврђених законом државе Босне и Херцеговине, донесених у вршењу јавних овлаштења.
2. Суд је нарочито надлежан да:
 - а) оцјењује законитост појединачних и општих извршних управних аката донесених на основу државног закона, при вршењу јавних функција органа власти Босне и Херцеговине из става 1. овог члана, за које законом није предвиђено судско испитивање;
 - б) рјешава имовинске спорове између државе и ентитета, између државе и Брчко Дистрикта, између ентитета, између ентитета и Брчко Дистрикта и између институција Босне и Херцеговине које су повезане са вршењем јавних овлаштења;
 - ц) рјешава сукоб надлежности између судова из ентитета, и судова ентитета и судова Брчко Дистрикта;
 - д) одлучује о понављању поступка у споровима из става 1. и тач. а) и б) овог става.

Члан 15. Апелациона надлежност

1. Суд је надлежан да одлучује по:
 - а) жалбама против пресуда или одлука које донесе кривично одјељење овог суда, у смислу члана 37. овог закона;
 - б) жалбама против пресуда или одлука које донесе управно одјељење овог суда, у смислу члана 57. овог закона;
 - ц) жалбама против пресуда судова посљедње инстанце у Брчко Дистрикту, у смислу члана 37. или 57. овог закона.
 - д) ванредним правним лијековима против правомоћних одлука које су донијела одјељења Суда и против правомоћних одлука које је донио суд посљедње инстанце у Брчко Дистрикту, изузев о захтјевима за понављање поступка.
2. Суд је такође надлежан и за:
 - а) рјешавање по приговорима који се односе на кршење Изборног закона и додатних прописа и упутстава које доноси Стална изборна комисија;
 - б) рјешавање у свим другим предметима када је то предвиђено законом Босне и Херцеговине.

ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛИЈЕКОВИ

Члан 16. Кривична надлежност

1. Ванредни правни лијекови у кривичном поступку су:
 - а) захтјев за понављање поступка;
 - б) захтјев за заштиту законитости

Члан 17. Управна надлежност

1. Ванредни правни лијекови у управном поступку су:
 - а) захтјев за понављање поступка;
 - б) захтјев за заштиту законитости;
 - ц) захтјев за преиспитивање судске одлуке.

Члан 18. Поступак по ванредним правним лијековима

У поступку по ванредним правним лијековима из чл. 16. и 17. примјењују се правила кривичног поступка, парничног поступка и поступка управног спора која су уређена важећим законима о кривичном поступку, законима о парничном поступку и законима о управном спору који се примјењују у Босни и Херцеговини, до доношења одговарајућих закона Босне и Херцеговине.

ОРГАНИЗАЦИЈА СУДА

Члан 19. Организација Суда

1. Суд има општу сједницу и три одјељења.
2. Судска одјељења су:
 - а) кривично одјељење;
 - б) управно одјељење;
 - ц) апелационо одјељење (укључујући надлежност по жалби у поступку провођења избора).

3. У складу са Пословником Суда, предсједник Суда је надлежан да судије распоређује на опште и посебне задатке у било које одјељење, вијеће или предмет.
4. Судско одјељење има предсједника кога бирају све судије тог одјељења на период од пет година.
5. Савјетом руководи предсједник одјељења или судија који суди у вијећу и којег је одредио предсједник одјељења.

Члан 20. Предсједник Суда

1. Предсједник Суда и два потпредсједника Суда бирају се на општој сједници на период од пет година, уз могућност поновног избора.
2. Предсједник и два потпредсједника бирају се тајним гласањем и већином гласова свих судија Суда на сједници којом председава најстарији судија.
3. У случају привремене одсутности предсједника Суда замјењује га потпредсједник Суда којег он одреди.

Члан 21. Одговорности предсједника Суда

1. Предсједник Суда одговоран је за:
 - а) представљање Суда у односима са државним тијелима и организацијама;
 - б) распоређивање судија у одјељења и вијећа;
 - ц) одређивање замјене за судију у случају изузећа судије;
 - д) одређивање датума сједница, вођење предмета и распоређивање предмета члановима Суда и, по потреби, одређивање надлежног одјељења;
 - е) сазивање и руковођење радом опште сједнице Суда
 - ф) извршење Буџета Суда;
 - г) руковођење особљем Суда;
 - х) покретање дисциплинског поступка против судије, генералног секретара или замјеника секретара.
2. Предсједник на општој сједници Суда предлаже план рада који се припрема на почетку сваке календарске године и којим се унапријед утврђује начин распореда предмета у складу с објективним критеријима.

Члан 22. Општа сједница Суда

1. Општу сједницу Суда сачињавају све судије Суда. На општој сједници одлуке се доносе већином гласова свих судија Суда.
2. На општој сједници Суд:
 - а) бира предсједника и потпредсједника Суда;
 - б) израђује и усваја Пословник о раду Суда;
 - ц) израђује и усваја Пословник о раду кривичног, управног и апелационог одјељења;
 - д) бира генералног секретара и два замјеника секретара;
 - е) усваја план рада који предлаже предсједник;
 - ф) потврђује подузимање дисциплинског поступка против судије, генералног секретара и замјеника секретара;
 - г) предлаже смјењивање судије у смислу члана 7;
 - х) усваја приједлог Буџета Суда.

Члан 23. Судска одјељења

1. Кривично одјељење и управно одјељење сачињено је од по најмање пет судија. Кривично и управно одјељење суде у вијећима састављеним од по тројице судија.
2. Апелационо одјељење сачињава најмање пет судија. Апелационо одјељење суди у вијећима састављеним од пет судија.
3. Од судије из другог одјељења може се тражити да суди у апелационом одјељењу.

Члан 24.
Кривично одјељење

1. Судије појединачно могу обављати и дужности истражног судије. Судија у својству истражног судије надлежан је да предузме све мјере неопходне за спровођење истраге а како је то предвиђено одговарајућим законом о кривичном поступку. Након што у том својству једном донесе одлуку у истражном поступку, судија, изузев у случају престанка функције у складу са чланом 7. овог закона, је надлежан за доношење свих одлука у истом предмету до краја истражног поступка, а у каснијим фазама поступка искључује се из рада у овом предмету.
2. Радом кривичног одјељења руководи предсједник одјељења којег бирају све судије одјељења. Предсједник одјељења одређује судију извјестиоца у сваком појединачном предмету.
3. Против одлуке којом се прихвата или одбија састав вијећа странка не може уложити жалбу, што не утиче на право да изјави приговор на одлуку приликом улагања редовног правног лијека против правомоћне пресуде.

Члан 25.
Управно одјељење

1. Управно одјељење води предсједник којег бирају све судије тог одјељења.
2. Против одлуке којом се прихвата или одбија састав вијећа не може се уложити жалба, што не утиче на право да се изјави приговор на одлуку приликом улагања правног лијека против коначне одлуке.

Члан 26.
Апелационо одјељење

Апелационим одјељењем руководи предсједавајући којег бирају све судије одјељења.

Члан 27.
Секретаријат

1. Суд има заједнички секретаријат, секретаријат кривичног одјељења, секретаријат управног одјељења и секретаријат апелационог одјељења.
2. Заједнички секретаријат води генерални секретар, под надзором предсједника Суда и у складу са условима утврђеним Пословником Суда.
3. Заједнички секретаријат чини генерални секретар и два замјеника секретара које бира Суд на општој сједници.
4. Заједнички секретаријат је одговоран за администрацију и помаже у раду свим одјељењима.

Члан 28.
Секретар кривичног одјељења

1. Секретар кривичног одјељења, под надзором генералног секретара и два замјеника секретара, помаже судијама у раду.

2. Секретар поступа у име и на основу захтјева кривичног одјељења и судије тог одјељења.

Члан 29.
Секретар управног одјељења

1. Секретар управног одјељења, под надзором генералног секретара и два замјеника секретара, помаже судијама у раду.
2. Секретар поступа у име и на основу захтјева управног одјељења и судије тог одјељења.
3. Секретар помаже управном одјељењу у извршењу одлука тог одјељења.

Члан 30.
Секретар апелационог одјељења

1. Секретар апелационог одјељења, под надзором генералног секретара и два замјеника секретара помаже судијама у раду.
2. Секретар поступа у име и на основу захтјева апелационог одјељења и судије тог одјељења.

Члан 31.
Административно особље

1. Суд има административну службу. Суд Пословником утврђује организациону структуру службе.
2. Суд утврђује послове и задатке, разлоге за неприсуствовање сједницама, питања замјене, одсуства, годишњих и краћих одмора који се односе на административно особље.

КРИВИЧНИ ПОСТУПАК

Члан 32.
Општа правила

1. До доношења закона који уређује област кривичног поступка на нивоу Босне и Херцеговине, у поступку пред овим судом примјењиваће се Закон о кривичном поступку који важи у мјесту гдје је кривично дјело почињено, уколико овај закон другачије не предвиђа.
2. У току прелазног периода, а до доношења закона који уређује област кривичног поступка на нивоу Босне и Херцеговине, Суд одлучује који од закона о кривичном поступку ће се примјењивати ако мјесто извршења кривичног дјела укључује територије два ентитета, односно Брчко Дистрикта.
3. Код вођења поступка поштују се основни принципи садржани у чл. 33, 34. и 35. овог закона.

Члан 33.
Претпоставка невиности

Свако се сматра невиним за кривично дјело док се правомоћном пресудом не утврди његова кривња. Прије доношења правомоћне пресуде окривљени може бити ограничен у својој слободи и другим правима само у складу с овим законом.

Члан 34.
Права осумњиченог и окривљеног

1. Лице које је подвргнуто испитивању није дужно дати било какву изјаву или одговорити на било које питање које му постави овлаштено лице, осим података о свом идентитету, а овлаштено лице органа унутрашњих послова га је дужно поучити о том праву.

2. Осумњичени за којег постоји основана сумња да је починио кривично дјело има право узети браниоца као и право да бранилац буде присутан његовом испитивању које врши овлаштено лице. Ако је осумњичени лишен слободе, он има право да захтијева да му се именује бранилац, уколико према свом имовном стању не може сносити трошкове одбране. Осумњичени има право да сам изабере браниоца међу адвокатима и да о томе обавијести Суд.
3. Свако овлаштено лице органа унутрашњих послова дужно је поучити осумњиченог о правима из ст. 2. и 3. овог члана. Окривљени већ на првом испитивању мора бити обавијештен о дјелу за које се терети и о основама оптужбе. Окривљеном се одмах мора омогућити да се изјасни о свим чињеницама и доказима који га терете и да изнесе све чињенице и доказе који му иду у корист.
4. Забрањено је од осумњиченог, окривљеног или било којег другог лица које учествује у поступку изнуђивати признање или какву другу изјаву. Суд не може темељити своју одлуку на доказима прибављеним повредама људских права и слобода прописаних уставом и међународним уговорима, нити на доказима који су прибављени повредама овог закона.
5. Суд не суди у одсуству.
6. Одредбама овог закона се ни на који начин не ограничава било које право које се окривљеном осигурава Уставом Босне и Херцеговине и међународним уговорима из додатка Уставу те општеприхваћеним принципима међународног јавног права.

Члан 35. **Ne bis in idem**

Ни један суд на подручју Босне и Херцеговине неће судити лицу за кривично дјело за које му је већ судио овај суд.

Члан 36. **Бранилац**

1. Осумњичени, односно окривљени има право на браниоца током цијелог кривичног поступка.
2. Више лица може имати једног браниоца само ако се против њих не води кривични поступак за исто кривично дјело. Један окривљени може имати више бранилаца, а сматра се да је одбрана осигурана ако у поступку учествује један од бранилаца.
3. Осумњичени односно окривљени се мора поучити прије првог испитивања да има право узети браниоца и да бранилац може бити присутан његовом испитивању.
4. Ако осумњичени, односно окривљени сам не узме браниоца, бранилац му може бити постављен по службеној дужности или му га могу узети његов законски заступник, брачни односно ванбрачни друг, сродник по крви у правој линији, усвојилац, усвојеник, брат, сестра или хранилац.
5. Ако је осумњичени, односно окривљени нијем, глух или неспособан да се сам успјешно брани или ако се поступак води због кривичног дјела за које се може изрећи казна дуготрајног затвора, осумњичени, односно окривљени мора имати браниоца већ приликом првог испитивања.
6. Ако се ради о кривичном дјелу за које се може изрећи казна затвора 10 година или тежа казна, окривљени мора имати браниоца најмање у вријеме достављања оптужнице. Ако окривљени према свом имовном стању не може сносити трошкове одбране, бранилац ће му се поставити без наплате трошкова када то захтијевају интереси правде.
7. За браниоца се може узети само адвокат овлаштен да поступа пред Судом у складу са чланом 12.

Члан 37. **Право на жалбу**

1. Тужилац или лице које је кривично одјељење осудило може изјавити жалбу жалбеном одјељењу у случајевима због:
 - а) битне повреде одредаба кривичног поступка;
 - б) погрешне примјене закона;
 - ц) погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања;
 - д) одлуке о кривичним санкцијама, одузимању имовинске користи, трошковима кривичног поступка, имовинско- правним захтјевима, као и због одлуке о објављивању пресуде путем штампе, радија и телевизије.
2. Тужилац може изјавити жалбу како на штету тако и у корист оптуженог.
3. Рок у којем се може изјавити жалба на одлуку је 15 дана од дана достављања копије одлуке странци.
4. Окривљени се може одрећи права на жалбу само након што му је одлука достављена. Тужилац се може одрећи права на жалбу против интереса оптуженог од тренутка објављивања одлуке па до истека рока за изјаву жалбе против интереса оптуженог, а може у било којем тренутку до доношења одлуке апелационог одјељења одустати од већ изјављене жалбе.
5. Одрицање и одустајање од жалбе не може се опозвати.

Члан 38. Одлуке по жалби

1. Предсједавајући судија апелационог одјељења рјешењем одбацује жалбу која је неправовремена.
2. Апелационо одјељење може потврдити, укинути или преиначити одлуке кривичног одјељења, у складу са важећим одредбама процедуралних закона.

Члан 39. Изузеће

1. Судија не може вршити судијску функцију у слиједећим случајевима:
 - а) ако је оштећен кривичним дјелом;
 - б) ако му је окривљени, његови бранилац, оштећени, њихов законски заступник или пуномоћник, брачни односно ванбрачни друг или сродник по крви у првој линији до било којег степена, у побочној линији до четвртог степена, а по тазбини до другог степена;
 - ц) ако је у истом кривичном предмету вршио радње као бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, или је саслушан као свједок или вјештак;
2. Судија чим сазна за постојање којег од разлога за изузеће, дужан је прекинути сваки рад на том предмету и о томе извјестити председника Суда који ће му одредити замјену. Ако се ради о изузећу председника Суда, он ће одредити себи замјеника.
3. Ако судија сматра да постоје друге околности које оправдавају његово изузеће, о томе ће обавијестити председника Суда.

Члан 40. Трошкови

1. Трошкови кривичног поступка су издаци учињени поводом кривичног поступка од његовог покретања до његовог завршетка, те издаци за предузете истражне радње.
2. Суд ће сваком пресудом и рјешењем којим се окончава кривични поступак одлучити ко сноси трошкове поступка и колико они износе.

- Када суд окривљеног огласи кривим, може у пресуди изрећи да је дужан да накнади цјелокупни или дјелимични износ трошкова кривичног поступка. Малољетни починилац кривичног дјела није дужан сносити трошкове кривичног поступка ни у једном дијелу.
- Трошкови превођења неће се наплаћивати од лица која су по одредбама овог закона дужна да накнаде трошкове кривичног поступка.
- Кад се обустави кривични поступак или кад се донесе пресуда којом се окривљени ослобађа од оптужбе или којом се оптужба одбија, изрећи ће се у рјешењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка као и нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца, падају на терет државе Босне и Херцеговине.
- Лице које је свјесно поднијело лажну пријаву сносиће трошкове кривичног поступка.

Члан 41. Рехабилитација - Накнада

Право на рехабилитацију, односно накнаду штете на терет државе Босне и Херцеговине и друга права утврђена законом има лице које је неоправдано осуђено за кривично дјело или лишено слободе.

Члан 42. Понављање поступка

Понављање поступка може захтијевати лице осуђено за кривично дјело када се изнесу нове битне чињенице које нису могле бити познате у вријеме доношења пресуде.

УПРАВНИ ПОСТУПАК

Члан 43. Сукоб надлежности

- У случајевима сукоба управне надлежности између државног суда Босне и Херцеговине и другог суда у Босни и Херцеговини, ентитета и Брчко Дистрикта, надлежност има овај суд.
- У случајевима из члана 14. став 1. овог закона Суд може преузети и пренијети поступак од сваког другог суда на подручју Босне и Херцеговине. Ова одлука је коначна и обавезујућа.

Члан 44. Правна способност

- Само правна и физичка лица која посједују правну способност да остварују своја грађанска права имају право да оспоравају акте и одлуке наведене у члану 14.
- Физичка лица која немају пословну способност или нису пунољетна заступа њихов законски заступник.

Члан 45. Locus standi за тужиоца

- Акте, рјешења и прописе из члана 14. овог закона могу оспоравати лица према којима су управљени и лица на која се непосредно и појединачно односе.
- Прописе који имају општу примјену могу оспоравати физичка односно правна лица на које се ти прописи директно и појединачно односе.
- Накнаду за штету која је настала при вршењу јавних послова управе или њених агенција и лица које врше јавне функције могу захтијевати лица која су тиме оштећена или трпе штетне посљедице.
- Групе које заступају колективне интересе (удружења и фондације, корпорације, синдикати) могу оспоравати

акте или рјешења који се тичу њихових права или колективних интереса које заступају.

5. Државни службеници могу оспоравати акте и рјешења о условима радног односа који се непосредно или посредно односе на њих.

6. Ако наступи смрт тужиоца, поступак могу наставити његови наслѣдници или могу покренути нови поступак ради одбране својих законских интереса.

Члан 46.
Locus standi за туженог

У поступку пред управним одјељењем тужена страна је држава Босна и Херцеговина. Тужену страну у поступку пред Судом заступа државни правобранилац Босне и Херцеговине, односно други одговарајући пуномоћник којег именује Савјет министара Босне и Херцеговине.

Члан 47.
Умјешач

Суд може дозволити лицу које има непосредни и појединачни интерес у акту, рјешењу односно пропису који је предмет поступка или у нечињењу управе или њених агенција да ступи у поступак као споредни умјешач на страни подносиоца захтјева или државе Босне и Херцеговине.

Члан 48.
Заступање

1. У току поступка подносиоца тужбе може заступати адвокат којег он одабере.

2. За заступника се може узети само пуномоћник који је овлашћен да поступа пред Судом у складу са чланом 12. овог закона.

Члан 49.
Правно дејство тужбе

Тужба покренута код управног одјељења не одлаже извршење, ако Суд другачије не одлучи.

Члан 50.
Обим тужбе

1. Подносиоци тужбе могу захтијевати:

- а) да се утврди да је оспоравани акт, рјешење или пропис у супротности са законом и да се поништава;
- б) да се, по потреби, тужиоцу призна посебан правни статус и право на поврат у пређашње стање прије извршења оспораваног акта, рјешења или прописа;
- ц) да се утврди одговорност управе, укључујући и обавезу плаћања накнаде за насталу штету;
- д) ако се ради о нечињењу од стране управе или јавних агенција, да се одреди испуњавање законских обавеза.

Члан 51.
Тужба

1. Тужба се подноси у писменом облику уз кратко образложење и потпис подносиоца.

2. Тужба се подноси у року од два мјесеца од дана када је подносилац тужбе обавијештен, односно када је примио оспоравани акт или рјешење, односно од дана објављивања оспораваног прописа.

Члан 52.
Спајање поступака

1. Суд може одлучити да се више поступака споји у један када су тужбе засноване на истом чињеничном стању и на истом правном основу, нарочито:
 - а) кад се односе на исти акт, рјешење или пропис;
 - б) кад се односе на неколико аката, рјешења или прописа од којих је један провођење, потврђивање или понављање другог.
2. Одлуку из става 1. Суд може донијети у било којој фази поступка.
3. Подносилац тужбе може оспоравати више аката, рјешења или прописа једном тужбом. Више подносилаца може поднијети једну тужбу којом се оспорава исти акт, рјешење или пропис.

Члан 53. Истрага/Докази

1. Суд разматра комплетан управни спис везан за предмет који саставља и износи државни правобранилац, односно други пуномоћник којег именује Савјет министара Босне и Херцеговине.
2. Суд налаже извођење доказа у мјери у којој оцијени да је неопходно. Испитивати се могу:
 - а) свјedoци;
 - б) вјештаци;
 - ц) документација, укључујући и управни спис који припреми државни правобранилац односно други пуномоћник којег именује Савјет министара Босне и Херцеговине.

Члан 54. Одлука

1. Одлука може садржати једну од слиједећих изјава:
 - а) недопуштеност тужбе из разлога наведених у члану 51.;
 - б) потпуно или дјелимично усвајање тужбе или одбацивање захтјева;
 - ц) у случају усвајања захтјева, поништавање акта, рјешења или прописа који се оспорава на основу тога да је у супротности са законом. Одлуком се такође може наложити подносиоцу тужбе поврат у стање какво је било прије извршења акта, рјешења или прописа који је у питању;
 - д) одређивање накнаде штете. У таквим случајевима одлуком се утврђује и висина штете.
2. Одлука садржи и налог о плаћању трошкова подносиоцу захтјева или туженој страни у складу са чланом 56 .
3. Подносилац захтјева се обавјештава о одлуци, која је коначна и обавезујућа, у року утврђеном Пословником Суда.

Члан 55. Правно дејство и објављивање одлуке

1. Одлука којом се тужба оглашава недопуштеном или се одбија има правно дејство само за странке у поступку.
2. Одлука којом се уважава тужба примјењује се на сва лица на која утиче акт, рјешење или пропис који је оспораван.
3. Одлука се доставља свим странама и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан 56. Трошкови

1. Трошкови управног поступка су издаци учињени поводом управног поступка од његовог покретања до завршетка.

2. Суд ће сваком одлуком којом окончава управни поступак одлучити ко сноси трошкове поступка и колико они износе.
3. Суд ће одлучити да странка која је покренула или наставила поступак у лошој намјери или из немара сноси судске трошкове у цјелини.

Члан 57. Право на жалбу

1. Против одлуке управног одјељења стране у поступку могу уложити жалбу апелационом одјељењу у року од 15 дана од дана обавјештења о одлуци ради испитивања законитости одлуке у првом степену.
2. Улагањем жалбе одлаже се ступање на снагу одлуке управног одјељења, ако није другачије одређено посебним законом или другим прописом. На захтјев заинтересоване странке, управно одјељење може донијети потребне превентивне мјере којима се осигурава потпуно поступање према одлуци ако је потврђена одлуком апелационог одјељења.
3. Управно одјељење може одредити и привремено извршење одлуке, ако је то могуће, на захтјев заинтересоване странке, уколико би усљед одгађања извршења била нанесена којој странци штета која би се тешко или никако могла поправити. Од странке у чијем се интересу проводи извршење тражиће се одговарајуће осигурање у случају да апелационо одјељење накнадно укине одлуку.

Члан 58. Одлука апелационог одјељења

1. Апелационо одјељење може потврдити или укинути одлуку коју је донијело управно одјељење. Ако се одлука укида, апелационо одјељење одлучује и о изворном захтјеву.
2. Одлуке апелационог одјељења су коначне и обавезујуће за све странке, у складу са одредбама члана 54.

Члан 59. Извршење одлуке

1. Управно одјељење у првом степену има надлежност да изврши првостепену одлуку из члана 54., односно одлуку по жалби из члана 58.
2. Странке су дужне поступити у складу с одлуком у року од два мјесеца након пријема одлуке или у другом року којег одреди Суд.

Члан 60. Понављање поступка

Понављање поступка може захтијевати један од учесника у поступку када се изнесу нове битне чињенице које нису могле бити познате у вријеме доношења одлуке.

АПЕЛАЦИОНИ ПОСТУПАК

Члан 61. Општа правила

1. Апелационо одјељење одлучује по жалбама изјављеним на пресуде кривичног одјељења, у складу с чланом 37. овог закона и на одлуке управног одјељења, у складу с чланом 57. овог закона.
2. Жалбено одјељење одлучује о приговорима везаним за изборе у складу са чланом 15. став 2. тачка а).
3. Апелационо одјељење одлучује по жалбама изјављеним на одлуке судова посљедње инстанце Брчко Дистрикта.

Члан 62.
Поступак по изборним жалбама

1. Против одлуке било којег тијела у Босни и Херцеговини, у ентитетима и против одлуке судова посљедње инстанце у Брчко Дистрикту може се уложити жалба апелационом одјељењу, у смислу члана 15. став 2. тачка а), уколико то није предмет друге редовне жалбе.
2. Приговор могу уложити појединци, политичке странке и политичке коалиције. Апелационо одјељење не поступа по анонимним приговорима. Сви приговори се објављују, ако у изузетним околностима није другачије одређено детаљним Пословником.
3. Жалба се улаже у року од 15 дана од дана доношења одлуке посљедње инстанце. Жалба се улаже писмено, садржи кратак опис разлога и потпис подносиоца.
4. Апелационо одјељење рјешава по жалби у року од 10 дана.

Члан 63.
Заступање

1. За вријеме расправа подносилац жалбе може имати заступника. Подносиоца жалбе заступа пуномоћник по његовом избору.
2. Само пуномоћник овлаштен да поступа пред Судом у складу са чланом 12. може бити ангажован као заступник.

Члан 64.
Одлука

1. Одлуке жалбеног одјељења су коначне и обавезујуће.

ЗАВРШНИ ДИО

Члан 65.
Прелазне одредбе

Ако се не изврши избор судија у смислу члана 4. овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, судије може именовати Високи представник на период од највише пет година.

Члан 66.
Објављивање закона.

Овај закон ће се објавити у "Службеном гласнику БиХ", "Службеним новинама Федерације БиХ" и "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 67.
Ступање на снагу

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПС БиХ број 66/02
3. јула 2002. године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Мариофил Љубић, с. р.

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
др. Никола Шпирић, с. р.